

flere Ekspeditioner havde krydset Sahara og trængt ned til Sudan. I Middelalderen ser vi Modsætningen mellem Europas Uvidenhed om Afrika og Arabernes Fremtrængen i Sudan. Medens man i Europas middelalderlige Litteratur møder Beretninger om Mennesker med Svinehoveder og lignende Fabler, foretog Araberne Rejser i Sudan og langs Østafrikas Kyst for at udbrede deres Religion, drive Handel og skaffe sig Viden om disse Lande. Først i det sekstende Aarhundrede begynder Portugiserne deres maalbevidste Opdagelsesrejser langs Afrikas Vestkyst, som skulde føre til Opdagelsen af Søvejen til Indien. Skildringen ledsages af en Mængde udmærkede og oplysende Billeder, deriblandt Reproduktioner af de gamle Rejseberetningers Illustrationer, og man gøres opmærksom paa, hvor fantastiske og upaalidelige disse Billeder ofte er. Endelig ledsages Bogen af en Litteraturfortegnelse. Forfatteren gør i Forordet opmærksom paa, at hans Arbejde kun maa betragtes som en populær Fremstilling paa Basis af gode udenlandske Kilder, efter Litteraturfortegnelsen at dømme Andenhaandskilder og Oversættelser af en Del Førstehaandskilder. Overalt at benytte de originale Kildeskrifter vilde fordre Kendskab til Græsk, Arabisk, Portugisisk og en Del andre Sprog og saaledes være uoverkommeligt, men det vilde dog have været en Fordel, om Forfatteren havde kendt noget til Portugisisk. Man vilde i saa Tilfælde ikke have set Madeira oversat ved Skov, Ordet betyder nemlig Tømmer, og man vilde vel heller ikke have set den først i det 16de Aarhundrede opdukkende Roman om Machins Ophold paa Madeira angivet som paa-lidelig Historie. Heller ikke var Porto Santo ved Opdagelsen beboet. Trods saadanne smaa Unøjagtigheder kan Bogen anbefales enhver, som søger Oplysninger om Afrikas Opdagelseshistorie.

M. Vahl.

F. A. Brockhaus. Leipzig, har 1926 udgivet et nyt Bind. Nr. 17, af Serien „Alte Reisen und Abenteuer“. Denne Gang er det Herodot: Reisen und Forschungen in Afrika. Bearbejdet von Dr. H. Treidler.

der overgives til Læserne.

Herodot fødtes ca. 480 Aar f. K. i Lilleasien, han foretog store Rejser og har været i Ægypten, Babylonien, Syd-Rusland, Fønicien og Italien, vel omtrent den Del af Verden, der var kendt dengang. Han giver en stor Mængde interessante Oplysninger fra Afrika, navnlig fra Ægypten.

Bogen giver dernæst Oplysning om en Del Opdagelsesrejser, der blev foretagne i Afrika som en Slags Fortsættelse af Herodots Rejser.

Der er interessante Illustrationer, der, saa vel som Texten, gør Bogen til en værdig Efterfølger af Seriens tidligere Værker.

E. C.

Commandant Lefebvre des Noëttes: La Force Motrice Animale à travers les âges. (8°, 132 Sider med talrige Illustr.) Berger-Levrault Editeur. Paris 1924.

Anvendelsen af Dyr som Trækraft har aldrig været Genstand for nøjere Undersøgelse; man har betragtet det som noget selvfølgeligt og derfor ikke tænkt nærmere derover. Forf. vil udfylde denne Lakune; han har til Raadighed et overvældende Materiale af billedlige Fremstillinger, men der er skrevet meget lidt om Sagen.

De Dyr, der kommer i Betragtning, er i første Række Hesten og Oxen, men Muldyr og Æsler behandles dog ogsaa.

Forf. følger sit Emne gennem de forskellige Lande og de forskellige Tider, lige fra den forhistoriske Tid. Han behandler det antikke Forspand, vel kendt fra Illustrationer: Hesten, der trækker med Halsen, fører denne meget højt og tilbagekrummet; han nævner det 10. Aarhundrede, da Capetingerne kom til Magten, som et afgørende Vendepunkt i Europa, idet man gaar over til det moderne Forspand, hvor Dyrene, der nu forsynes med Sko, ved Hjælp af Kumter og Bringesele kommer til at trække rationelt med Skuldrene, og dette Princip har været det ledende siden, idet Trækdyrene lige til det 19. Aarhundrede har været de eneste Traktorer, som Mennesket har brugt paa Landjorden.

Forf. indskrænker sig dog ikke til blot at tale om Forspand, Seletøj o. l.; han undersøger sit Spørgsmaals Betydning for Kulturen og kommer derved ind paa Slaveriet og dets Afskaffelse.

Da Emnet i det hele ligger noget uden for Tidsskriftets Rammer, skal vi ikke gaa ind paa en nærmere Behandling eller Kritik, men kun anføre, at en Fagmand ikke vil søge forgæves til Værket, der er overordentlig smukt udstyret med Illustrationer.

E. C.